

Lliçó de Mireia Rom en l'acte de lliurament dels premis acadèmics de grau, màster i doctorat 2023

Per què estar informats ens fa millors professionals

Benvolgudes autoritats, professorat, i salutacions de manera especial a tots els premiats i premiades, i a les seves famílies, perquè les victòries sempre són col·lectives. Moltes felicitats.

En primer lloc, em presento. Soc la Mireia Rom, vaig estudiar aquí, a la Pompeu Fabra, els graus de Periodisme i Humanitats, i soc periodista dels Informatius de TV3. En concret, estic especialitzada en els temes d'educació i universitats, que és una manera de continuar mantenint el vincle amb llocs que han estat casa, com aquesta universitat.

Des que vaig estar en aquest esdeveniment l'any 2016, poc em podia imaginar que, set anys després, el món canviaria de la manera que ho ha fet. Ja no podem dir que les pandèmies són territori del passat o del sud global. No podem dir que al segle XXI ja han desaparegut les guerres a Europa. I tampoc ningú hauria dit que líders de la dreta antisistema com Donald Trump, Jair Bolsonaro o, ara recentment, Javier Milei es farien seu el govern d'un país.

El món amb què us gradueu vosaltres tampoc és el món en què va començar a estudiar i acaba l'any amb molts reptes pendents. Conflictes internacionals com entre Israel i Hamàs, i entre Rússia i Ucraïna, els debats al voltant de l'avanç imparable de la intel·ligència artificial, l'impuls a la recerca per millorar la vida de les persones, la lluita contra la crisi climàtica i la gestió de les seves conseqüències, seguir avançant en els drets de les dones i de les persones vulnerables i, escombrant cap a casa, reptes en educació com millorar els mals resultats en PISA o en les competències bàsiques.

Reptes, com podeu veure, a tot arreu i que afecten totes les disciplines que esteu representant avui aquí. És evident que no podeu carregar la responsabilitat del futur sobre les vostres espatlles, però sí que penso que existeix una certa responsabilitat generacional d'intentar millorar el món que ens hem trobat. I tot i que una nota no us defineixi, estic segura que la vostra capacitat de treball, el vostre esforç, la vostra constància i el vostre talent, seran un motor molt poderós dels dies que vindran.

De fet, crec que no m'equivocaria gaire dient que més d'hora que tard veurem algunes de les cares que ens acompanyeu al Telenotícies, ja sigui per una fita científica, perquè teniu un càrrec de responsabilitat o perquè la vostra expertesa serà fonamental per entendre algun tema d'actualitat.

Bromes a part, com a periodista, us animo que no desconnecteu mai el vostre talent de la realitat. I més ara que hem tingut una feinada per canviar de nom i que el 3Cat ja no es penja tant com el 3alacarta.

En tot cas, vingueu del grau que vingueu, estar al dia de l'actualitat política, social, econòmica, cultural... és la base, no només per entendre el context en què vivim, sinó també per prendre millors decisions. Saber, per exemple, que Catalunya està al capdavant d'Europa en abandonament escolar prematur pot ajudar als que us dedicareu a les polítiques públiques a posar el focus en aquells que no han tingut les mateixes oportunitats.

Ser conscients del biaix de gènere que hi ha en tantes disciplines, i especialment en els àmbits més masculinitzats, ajudarà els que sou enginyers a no fer com Amazon, que va haver de retirar una intel·ligència artificial per contractar personal perquè penalitzava les dones, o com moltes empreses fabricants de cotxes, que fins al 2011 no van incloure maniquins femenins en les proves de seguretat.

Saber que a la primera víctima de violència vicària a Catalunya se li ha denegat l'ajut com a víctima de violència masclista perquè s'entén que no depenia del seu

fill assassinat, de només dos anys, us empenyerà als que estigueu relacionats amb el món del dret a buscar justícia.

Conèixer la nostra societat des de tots els punts de vista no només és rellevant per prendre decisions, sinó que també ens fa ser millors en allò que fem. Ens fa, n'estic convençuda, millors professionals.

És evident que un bon metge no és només aquell que ha tret una de les notes més altes de la Selectivitat, i que ha adquirit molts coneixements, sinó també aquell que es posa al lloc del pacient i li transmet confiança. No és casualitat que, en aquesta mateixa universitat, s'hagi creat una assignatura optativa que es diu Humanisme en Medicina i que vol reforçar l'empatia amb els pacients.

També us serà útil, justament, als que veniu de l'àmbit de la salut saber moure-us per la Central de Resultats, un observatori de dades amb el qual es poden fer comparacions entre tots els centres assistencials de Catalunya i extreure conclusions. Permet saber si en un hospital es fan més cesàries que la mitjana, si el barri on es viu influeix en el desenvolupament de certes malalties, en quin tipus de població han crescut més les consultes relacionades amb la salut mental, i si el temps que triguen a arribar els serveis d'emergència és el mateix a tot el territori.

En un altre àmbit, un lingüista o un traductor connectat amb la realitat és aquell que, si li cau a les mans un llibre de l'autora nord-americana Becky Chambers, es preguntarà quina fórmula ha de fer servir per traduir el personatge protagonista, que és una persona no binària. Estar connectat és evident que no li donarà la solució –de fet, segurament li generarà més preguntes–, però sí que el farà sensible a una realitat i a uns debats que són propis dels temps d'avui, i que l'ajudaran a establir aquella complicitat imprescindible per salvar part de la distància entre l'autor i els lectors.

Saber interpretar el món també serà fonamental per als que buscareu oportunitats de mercat. Tenir informació us ajudarà a detectar noves necessitats, a trobar els nínxols, a saber interpretar les oportunitats, a evitar els riscos i a tenir

més garanties en un món que fa equilibris i que camina sovint per la corda fluixa. I també, per què no, a ser crítics amb les empreses per a les quals treballareu.

Parlo, per posar un exemple, d'estar assabentats que més de la meitat de les grans empreses espanyoles, com IAG, Banc Sabadell, Naturgy, el Corte Inglés o Ferrovial han augmentat les emissions de CO₂, o que els beneficis de companyies elèctriques com Iberdrola i Endesa –que també són en aquesta llista de les que més contaminen– es van disparar l'any passat, precisament el de la crisi energètica.

Això no vol dir que haguem de mossegar la mà que potser donarà de menjar a alguns de vosaltres o de la qual, la resta, tard o d'hora serem consumidors, però no es mereixen tampoc que les blanquegem fruit de la mandra d'estar informats o de la desídia que entenc que provoca sentir una notícia negativa darrere de l'altra.

Entrenar la mirada crítica també us servirà per ser millors companys de feina. I, si en un dels llocs on segurament passareu més hores, es produeix mai una situació de violència, d'abús de poder o de discriminació, com que n'haureu vist tantes a tants llocs, vosaltres, en canvi, ja no mirareu cap a una altra banda.

Però sí que espero, en canvi, que mireu al vostre voltant. Si ens fixem on som avui, a la universitat, veureu que les persones amb discapacitat intel·lectual que cursen estudis postobligatoris no arriben a l'1% del total d'estudiants. Que, d'altra banda, des de fa dos cursos, es reserva una plaça de cada grau als estudiants d'ètnia gitana, i que això està servint per trencar el sostre de vidre que s'havia detectat en aquesta comunitat. També que almenys 33 professors de les universitats catalanes estan sent o han estat investigats per abús de poder o assetjament sexual o laboral.

Quan parlo d'estar informats, em refereixo, a més, a no oblidar que la precarietat del mercat laboral i els preus impossibles de l'habitatge fan que la mitjana d'edat per marxar de casa hagi superat els 30 anys, que a Catalunya s'han registrat 50 morts per suïcidi cada mes, i que un de cada quatre menors viu sota el llindar de

la pobresa. Tot això us servirà perquè, per molt amunt que voleu, no oblideu mai quina societat tenim i que l'èxit, com ja us he dit, penso que sempre s'assoleix en equip i sense deixar ningú enrere.

Per tot això, també us demano que, conscients com espero que sou del vostre talent, i si no –per favor–, que aquesta gala us serveixi per creure-us-ho, que poseu el vostre coneixement al nostre abast. Que no tingueu la temptació de tancar-vos en una torre d'ivori, per poc amable que a vegades sigui obrir la porta, perquè us necessitem.

Qui ens ajudarà, si no, a saber si la inflació ja ha tocat sostre? Qui contribuirà al debat sobre les possibilitats de regular la intel·ligència artificial? Qui ens donarà les claus per interpretar els principals canvis polítics i socials? Qui es deixarà la pell perquè tinguem una millor salut? Qui trencarà motlles en fer noves lleis? Qui ens ajudarà a comunicar-nos amb la resta del món? I qui ens guarirà, quan ens sembli que ja no ens quedin solucions, amb el bàlsam de la cultura i les humanitats?

Crec, francament, que no podrà ser ningú més que tots vosaltres. Així que, per tot plegat, us animo que afronteu, amb els ulls oberts i amb la mirada crítica, els reptes que us vindran i que ens ajudeu, als periodistes, a seguir-los explicant.

Moltes gràcies, enhorabona, i endavant!